

İSİM (AD)

Canlı, cansız bütün varlıkları, kavramları tanıtmaya yarayan kelimelere **isim** denir.

VARLIKLARIN VERİLİŞİNE GÖRE İSİMLER

- a. Özel İsim:** Dünyada tek olan, diğer varlıklar içinde tıpa tıp bir benzeri olmayan varlıklara verilen isimlerdir.
Örnek: Ahmet, Türkiye, Merkür, İstanbul, Tekir, Japonlar, İslamiyet, Küçük Ağa, Türk Dil Kurumu...
- b. Cins İsim:** Aynı cinsten, aynı türden olan varlıkların ortak isimleridir. Örneğin şekilleri, renkleri, boyutları farklı bile olsa yazma işine yarayan cisimlere kalem denir.
Örnek: kalem, ağaç, insan, ev, çocuk, sevgi, hüznün, korku, heyecan...

MADDELERİNE GÖRE İSİMLER

- a. Somut isim:** Türkçede bazı sözcükler beş duyumuzun (görme, dokunma, işitme, koklama, tatma)“herhangi birisi ile” algılanabilen varlıkları karşılar. Böyle sözcüklere somut anlamlı sözcükler denir.
Örnek: Kalem, ağaç, sıcak, hava, Mehmet, su, toprak, yeşil...
- b. Soyut isim:** Türkçe sözcüklerin bazıları da beş duyumuzun “herhangi birisi ile” algılayamadığımız varlıkları karşılar. Böyle sözcüklere soyut anlamlı sözcükler denir. Bunların varlığını aklımız ve hislerimizle algılayabiliriz.
Örnek: sevgi, neşe, hüznün, cesaret, güzellik, barış, korku, iyilik, şüphe...

Uyarı: Bazı somut anlamlı kelimeler kullanıldıkları cümleye göre soyut anlam, soyut anlamlılar da somut anlam kazanabilirler.

“yol” sözcüğü somut olduğu halde Bu işi yapmanın bir **yolu** olmalı. (soyut)

“sevgi” sözcüğü soyut olduğu halde Bugün okula **Sevgi** gelmedi. (somut)

Uyarı: Bazı somut anlamlı sözcükler aldığı ekle soyut anlam, soyut anlamlı sözcükler de aldığı ekle somut anlam kazanabilirler.

“insan” somut anlamlı bir sözcüktür. “-lık” eki aldığı anda soyut olur. “insanlık”

“korku” soyut anlamlı bir sözcüktür. “-lık” eki aldığı anda somut olur. “korkuluk”

VARLIKLARIN SAYILARINA GÖRE İSİMLER

- a. Tekil isim:** Bir tek varlığı veya kavramı karşılayan isimlerdir.
Örnek: çocuk, ağaç, ev, çiçek, kitap, insan...
- b. Çoğul isim:** Tekil isimlere “-ler, -lar” çoğul eki getirerek onları çoğul isim yaparız.
Örnek: çocuklar, ağaçlar, evler, çiçekler, kitaplar, insanlar...
- c. Topluluk ismi:** Yapı itibarıyla tekil gibi görünen fakat anlamca birden fazla kavramı ifade eden isimlerdir.
Örnek: ordu, sürü, orman, sınıf, millet, demet, deste, düzine...
Topluluk isimleri çoğul eki alabilir.
Örnek: sürüler, ormanlar...